

¡Els ianquis es quedaran a casa!

La força política i econòmica dels Estats Units d'Amèrica és innegable.

Lògicament quan té problemes les conseqüències s'exporten, afecten tot el món. Hans Helmunt Kotz, prestigiós economista alemany, afirmava fa uns dies des de Frankfurt: "Amèrica representa aproximadament un terç de l'economia del món industrialitzat. Quan la tercera part del teu cos es constipa, la resta automàticament també en resulta afectada".

Els Estats Units estan en període electoral. Ara és un temps propici perquè els nord-americans creen un mercat de característiques semblats quant a importància o encara més gran que el de la Comunitat Econòmica Europea. Més vots per al president candidat Georges Bush. Washington va signar el passat 13 d'agost l'Acord de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord (NAFTA) amb Canadà i Mèxic. Els beneficis d'aquest pacte econòmic queden en suspens, però Bush sap que la nova situació després de l'acord li pot afavorir en la seua campanya electoral. No obstant, la majoria dels beneficis de NAFTA es valoraran a llarg termini. Les repercussions en el món laboral, per contra, es poden manifestar molt aviat: Gary Hufbauer de l'Institut d'Economia Internacional (IIE) calcula que després de cinc anys d'actuació del NAFTA, en tota la seua àrea d'influència es poden crear uns 175.000 llocs de treball. A més, Mèxic és el mercat més gran per a les exportacions de roba nord-americana i el conjunt del sector tèxtil. També els mexicans ocupen el segon lloc en la nòmina de compradors del mercat dels EUA per als productes químics, plàstics i accessoris de cotxes. La baixada d'aranzels duaners després de la firma del tractat podria incrementar les exportacions a Mèxic per un total de 17 bilions de dòlars en un període de temps molt curt. A hores d'ara, el 70% de les importacions mexicanes procedeixen dels Estats Units. Aquest procés d'augment progressiu del comerç bilateral el va iniciar el president mexicà, Carlos Salinas, el 1985, canviant les tradicionals mesures proteccionistes i la forta intervenció estatal per un liberalisme econòmic a ultrança i per una política monetarista.

Així les coses ¿què guanyarà Mèxic amb la signatura d'aquest nou acord? La majoria dels beneficis d'aquest pacte econòmic es materialitzaran d'aquí a deu

Amèrica contra Europa

	NAFTA	CEE
Població en milions d'habitants	358	346
PIB en bilions de pessetes	654394	723280
Comerç exterior (fora de la zona) en bilions de ptes	80380	119946
Producció d'automòbils (1991) en milions de vehicles	7,204	13,700
Producció de cereals (1990) en milions de tones	401,7	172,5
Producció de petroli (1991) en milions de tones	661	116

L.CASANOVAS

anys, ja en el segle XXI. Mèxic, segons les previsions dels experts, haurà passat del Tercer Món directament a l'anomenat bloc dels països més rics del món. Aquest canvi qualitatiu tindrà un preu, és clar. De moment, 1.500 llocs de treball han desaparegut en la fàbrica Volkswagen de Puebla (Mèxic) a conseqüència d'un pla de rectificació del procés de producció per a aconseguir major competitivitat. Els sous no han pujat com havia promès el govern mexicà. Per la seua banda, el Banc Central de Mèxic acaba de confirmar que la tendència actual és que pujaran tan sols els sous del 8% de la població, és a dir exclusivament per aquells que no arriben a guanyar més de 4,5 dòlars diaris. Davant d'aquesta situació, Carlos Heredia, economista mexicà, afirmava un mes després de la firma del tractat, NAFTA: "els treballadors comencen a veure que la il·lusió que s'havien fet respecte a l'acord no correspon absolutament a la realitat". Els mateixos salaris baixos poden ser, en un altre sentit, un incentiu per a la inversió estrangera, encara que si els mexicans no modernitzen les seues fàbriques, formen els seus treballadors a nivells superiors (tècnicament parlant) o no milloren l'efectivitat burocràtica, els ianquis, evidentment, es quedaran a casa seua.

Desil·lusions a banda, des de la imposició del mercat lliure pel president Salinas el 1988, al voltant de 10 bilions de dòlars d'inversió estrangera han entrat en el país. A més, una història d'èxits és la fàbri-

ca de General Motors (en territori mexicà molt a prop de l'estat de Texas) com a una de les factories més modernes del món. Com es pot comprovar, no tot el futur d'aquest acord de lliure comerç és negatiu.

Canadà és el soci menys content del pacte. Quan va firmar el tractat de lliure comerç amb Washington es va veure en la necessitat de protegir els contractes que mantenia amb els EUA. El seu comerç amb Mèxic és gairebé inexistent. La competència dels EUA a Canadà ha estat molt intensa durant els últims tres anys. La taxa de desocupació ha passat del 7,5% a l'11,6%. És a dir que l'increment causat per la baixada d'aranzels duaners a Canadà ha servit per agreujar una economia mandrosa durant els anys vuitanta. Els sectors més afectats per aquesta competició han estat el moble, el calcer, el tèxtil i altres àrees de béns manufacturats.

L'acord entre els EUA i Canadà no ha servit tampoc per reduir les tensions entre els dos països. El passat 10 d'agost, la Comissió Internacional dels Estats Units va denunciar algunes empreses canadenques de *dumping* en el sector siderúrgic.

Llavors, ¿quin futur li espera a Canadà després d'aquest nou tractat?

Segons vaticinen els especialistes, les úniques empreses que s'aprofitaran del pacte seran aquelles amb una forta competitivitat, suficient per posar-se al mateix nivell que les americanes.

Júlia Underdown